

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАЛОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

46001, м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 13, тел. (0352) 25-95-76, факс: (0352) 25-88-25, e-mail: manternopil@ukr.net, 1995@man.ukr

НАКАЗ

від 02.10.2023р.

№ 50

Про проведення I та II етапів Всеукраїнського
конкурсу дослідницьких робіт для учнів
6-8 класів у 2023/2024 навчальному році

Відповідно до Плану роботи Тернопільського обласного комунального територіального відділення Малої академії наук України на 2023 рік, наказу Міністерства освіти і науки України від 13.09.2012 р. №1011 «Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів загальноосвітніх навчальних закладів» та з метою виявлення, розвитку і підтримки обдарованої учнівської молоді, залучення школярів середнього шкільного віку до проектної та дослідницької діяльності та впровадження STEM-освіти в навчальний процес

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про I та II етапи Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів закладів загальної середньої освіти області (далі Конкурс).
2. Директорам базових навчальних закладів, відповідальним за роботу філій рекомендувати:
 - 2.1. сприяти проведенню I етапу Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів загальноосвітніх навчальних закладів;
 - 2.2. координаторами з організації і проведення конкурсу призначити відповідальних за роботу філій обласного відділення Малої академії наук України, методистів, керівників базових навчальних закладів, де функціонують секції МАН України;
 - 2.3. забезпечити контроль за здійсненням організаційно-методичного супроводу під час проведення I етапу конкурсу, підведенням його підсумків та стимулюванням переможців;
 - 2.4. заявки на участь у II етапі конкурсу, підсумкові накази і дослідницькі роботи переможців подати оргкомітету обласного етапу конкурсу (Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення МАН України) до 06.11.2023 року.
3. Провести II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів (далі – Конкурс) у листопаді 2023 року очно, дотримуючись законодавства під час правового режиму воєнного стану.
4. Затвердити кошторис на проведення II етапу Конкурсу склад організаційного комітету та журі конкурсу (додатки 1, 2, 3).

5. Головному бухгалтеру Свергуну В. Б. підготувати проект кошторису фінансових витрат на проведення обласного (II) етапу Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів закладів загальної середньої освіти.
6. Методистам закладу до 30.11.2023 року узагальнити матеріали проведення Конкурсу та підготувати дипломи для вручення переможцям.
7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Олександра МИГАЙЧУК

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Тернопільського
обласного комунального
територіального відділення
МАН України

Олександра МИГАЧУК
« 05 » листопада 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про I та II етапи Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів закладів загальної середньої освіти

І. Загальні положення

- 1.1. Це Положення визначає порядок організації та проведення обласного конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів (далі – Конкурс).
- 1.2. Обласний конкурс дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів проводиться з метою виявлення, розвитку творчих та інтелектуально здібних і обдарованих дітей, стимулювання та пропагування науково-дослідницької й експериментальної роботи серед учнівської молоді.
- 1.3. Конкурс проводиться один раз на рік серед учнів 6-8 класів загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів (далі – учні).
- 1.4. Основними завданнями Конкурсу є:
- виявлення та підтримка обдарованих учнів;
 - залучення учнів до поглибленого вивчення окремих предметів;
 - охоплення їх пізнавальною, пошуковою, науково-дослідницькою діяльністю у секціях наукових відділень Малої академії наук України (далі - МАНУ);
 - активізація науково-дослідницької, винахідницької, конструкторської, пошукової діяльності учнів;
 - стимулювання їх творчого самовдосконалення.
- 1.5. Конкурс проводиться на добровільних засадах і є відкритим для учнів, які мають здібності до пошукової, дослідницької діяльності.
- 1.6. Організаційно-методичне забезпечення проведення Конкурсу здійснюють: Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення МАН України (далі – ТОКТВ МАНУ), відповідальні за роботу філій, керівники наукових товариств навчальних закладів, на базі яких працюють секції обласного територіального відділення МАН України.

II. Порядок і терміни проведення Конкурсу

2.1. Конкурс проводиться у два етапи:

- I етап – районний (міський) - жовтень;
- II етап – обласний - листопад.

До участі в I етапі рекомендуються члени районних (міських) наукових товариств учнів, слухачі філій ТОКТВ МАНУ.

До участі в II етапі запрошуються переможці I етапу Конкурсу.

2.2. Конкурс проводиться в таких секціях відповідно до наукових відділень Малої академії наук України.

1. Перелік наукових секцій, в яких проводиться Конкурс:

Наукове відділення	Секція
I. Літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства	Українська література
	Зарубіжна література
	Фольклористика
	Мистецтвознавство
	Літературна творчість
II. Мовознавства	Українська мова
	Англійська мова
	Німецька мова
	Французька мова
	Польська мова
III. Філософії та суспільствознавства	Філософія
	Соціологія
	Правознавство
	Релігієзнавство
	Педагогіка
	Журналістика
	Психологія
IV. Історії	Історія України
	Археологія
	Історичне краєзнавство
	Етнологія
	Всесвітня історія
V. Наук про Землю	1. Географія
VI. Технічних наук	Технологічні процеси та перспективні технології
	Авіа- та ракетобудування, машинобудування і робототехніка
	Інформаційно-телекомунікаційні системи та технології
	Екологічно безпечні технології та ресурсозбереження
	Науково-технічна творчість та винахідництво
	<i>Альтернативна енергетика</i>
	<i>Енергозбереження в побуті та навчальному закладі</i>
VII. Інформаційних технологій	Комп'ютерна інженерія
	Кібербезпека
	Програмна інженерія
	Системи та технології штучного інтелекту
	Internet-технології та WEB дизайн
	Навчальні, ігрові програми та віртуальна реальність
VIII. Математики	Математика
IX. Фізики і астрономії	Фізика
	Астрономія
X. Економіки	Економіка
XI. Хімії та біології	Загальна біологія
	Біологія людини
	Ботаніка
	Зоологія
	Медицина
	Хімія
XII. Екології та аграрних наук	Екологія
	Охорона довкілля та раціональне природокористування
	Агрономія
	Лісознавство
	Ветеринарія

3.2. Місце проведення I етапу Конкурсу визначається керівниками органів управління освітою усіх рівнів, відповідальними за роботу філій, керівниками наукових товариств навчальних закладів, на базі яких працюють секції обласного територіального відділення МАН України.

Терміни та місце проведення II етапу Конкурсу визначаються та затверджуються ТОКТВ МАНУ.

Для участі у II етапі Конкурсу необхідно подати такі документи:

- заявки на участь у II етапі Конкурсу (додаток 1);
- науково-дослідницькі роботи учасників на паперових і електронних носіях, оформлені згідно вимог;
- відгуки наукових керівників, рецензії фахівців у відповідній галузі;
- мотиваційні листи (додаток 2);
- анотації дослідницьких робіт усіх учасників II етапу на паперових і електронних носіях (додаток 3).

III. Організаційний комітет Конкурсу

3.1. Для організації та проведення I та II етапів Конкурсу за місцем їх проведення створюються організаційні комітети, до складу яких можуть входити керівники установ та організацій, що проводять Конкурс, працівники ТОКТВ МАНУ, представники громадських організацій, товариств, благодійних фондів тощо (за згодою).

3.2. Очолює організаційний комітет Конкурсу голова, який визначає і розподіляє повноваження членів організаційного комітету, керує роботою з організації та проведення відповідного етапу Конкурсу.

3.3. Члени організаційного комітету Конкурсу:

- здійснюють організаційну роботу щодо проведення відповідного етапу Конкурсу;
- забезпечують порядок проведення відповідного етапу Конкурсу;
- оформлюють документи щодо проведення та підведення підсумків Конкурсу;
- сприяють висвітленню результатів Конкурсу в засобах масової інформації.

IV. Журі Конкурсу

4.1. Персональний склад журі I етапу конкурсу затверджується наказом органу управління освітою, II етапу – наказом ТОКТВ МАНУ.

4.2. Журі формується для кожної номінації з фахівців відповідного профілю.

До складу журі входять педагогічні та науково-педагогічні працівники навчальних закладів, наукових установ та організацій (за згодою).

До складу журі не можуть входити особи, що є родичами або науковими керівниками учасників Конкурсу.

4.3. Журі Конкурсу очолює голова, який організовує роботу членів журі, проводить засідання журі, бере участь у визначенні переможців Конкурсу, підписує оціночні протоколи відповідного етапу Конкурсу.

4.4. Члени журі Конкурсу:

- забезпечують об'єктивність оцінювання дослідницьких робіт учасників та їх доповідей під час проведення Конкурсу;
- заповнюють оціночні протоколи відповідного етапу Конкурсу;
- визначають переможців та відповідних етапів Конкурсу;
- рекомендують кандидатів до складу команд для участі у наступному етапі Конкурсу.

4.5. Секретар журі Конкурсу забезпечує зберігання, систематизацію, оформлення документів і матеріалів відповідного етапу Конкурсу.

V. Учасники Конкурсу

5.1. У Конкурсі беруть участь учні, які підготували дослідницькі роботи відповідно до номінацій Конкурсу.

5.2. У II етапі Конкурсу беруть участь переможці I етапу Конкурсу (I, II, III місця) відповідно до номінацій.

5.3. До місця проведення II етапу Конкурсу учасники прибувають організовано в супроводі керівника, призначеного з числа педагогічних працівників загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів чи філій ТОКТВ МАНУ. Керівник забезпечує безпеку життя та здоров'я учасників Конкурсу, своєчасне оформлення документів.

5.4. Учасники Конкурсу мають право ознайомитися з результатами оцінювання своїх дослідницьких робіт та одержати пояснення щодо критеріїв та об'єктивності оцінювання.

5.5. Учасники Конкурсу зобов'язані дотримуватись програми Конкурсу, цього Положення.

VI. Вимоги до дослідницьких робіт учасників Конкурсу

6.1. На Конкурс подаються дослідницькі роботи проблемного (пошукового) характеру, які відповідають віковим інтересам та пізнавальним можливостям учнів.

6.2. Дослідницькі роботи мають бути написані державною мовою з урахуванням вимог сучасного українського правопису.

6.3. Дослідницькі роботи повинні ґрунтуватися на відповідній науковій базі та містити власні спостереження, їх аналіз і узагальнення, посилання на наукові джерела й відображати власну позицію дослідника.

У роботі повинні відобразитися такі аспекти: мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження, методика дослідження, відмінність та переваги запропонованого дослідником способу вирішення поставленої проблеми.

Зміст і результати досліджень мають бути викладені стисло, логічно, аргументовано, без тавтології та бездоказових тверджень.

6.4. Робота має бути побудована за відповідною структурою: титульний аркуш, анотація, зміст, перелік умовних позначень (за необхідності), вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (за наявності таких).

6.5. Дослідницькі роботи друкуються шрифтом Times New Roman текстового редактору Word розміром 14 на одному боці аркуша білого паперу формату А4 з міжрядковим інтервалом 1,5.

Поля: ліве, верхнє і нижнє - не менше 20 мм, праве - не менше 10 мм.

Обсяг науково-дослідницької роботи – 12-15 друкованих сторінок на папері формату А-4.

6.6. Дослідницькі роботи, які не відповідають тематиці конкурсу або оформлені з порушенням цих вимог, а також подані після встановленого терміну, до участі в Конкурсі не допускаються.

VII. Критерії оцінювання дослідницьких робіт та захисту

7.1. Конкурс дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів передбачає:

- заочне оцінювання дослідницьких робіт (45 балів);
- учнівська конференція (захист дослідницьких робіт) або постерний захист за вибором (55 балів).

Максимальна кількість балів, яку може отримати учасник, становить 100 балів.

7.2. Заочне оцінювання дослідницьких робіт проводиться попередньо, відповідно до представлених матеріалів.

7.3. Дослідницькі роботи учасників Конкурсу оцінюються за такими критеріями:

- актуальність дослідження – 9 балів;
- системність і повнота розкриття теми – 9 балів;

- дослідницький характер роботи; доцільність та коректність використаних методів дослідження – 12 балів;
- обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження – 9 балів;
- грамотність викладу та культура оформлення – 6 балів.

7.4. Порядок виступів учасників і дебатів визначаються членами журі.

Для виступу на науковій конференції або постерному захисті учаснику надається до 7 хвилин, для відповіді на запитання – до 3 хвилин (доповідь супроводжується презентацією).

Для демонстрації презентації або постера просимо бути забезпеченим належними технічними засобами (ноутбуки).

7.5. Під час постерного захисту або наукової конференції дозволяється лише присутність (підключення, у випадку дистанційного проведення Конкурсу) учасника конкурсу, втручання сторонніх осіб забороняється.

7.6. На підставі протоколів заочного оцінювання дослідницьких проєктів, постерного захисту та наукової конференції організаційним комітетом складається підсумковий протокол проведення II етапу Конкурсу в кожній науковій секції, який є підставою для встановлення результатів.

7.7. За певних організаційних передумов (наприклад, недостатня кількість учасників секцій) оргкомітет залишає за собою право об'єднувати роботу секцій.

Після виступу всіх учасників у науковій секції журі проводить оцінювання.

7.8. Захист дослідницьких робіт або презентація постера оцінюється за такими критеріями:

- аргументованість вибору теми дослідження – 10 балів;
- глибина аналізу досліджуваної проблеми, повнота у розкритті теми – 16 балів;
- чіткість і логічність, послідовність, грамотність викладання матеріалу – 9 балів;
- кваліфіковане ведення дискусії (вичерпність відповідей і змістовність заданих запитань) – 9 балів;
- культура мовлення, вільне володіння матеріалом – 7 балів;
- наявність і доцільність додаткового матеріалу, що унаочнює основні результати дослідження (мультимедійна презентація, схеми, таблиці, малюнки, роздатковий матеріал тощо) – 4 бали.

7.9. Усі одержані оцінки вважаються остаточними, якщо протягом однієї години після оголошення результатів учасником конкурсу не подано до оргкомітету апеляції в довільній письмовій формі.

Апеляційна заява розглядається головою та членами журі в присутності учасника Конкурсу та секретаря.

VIII. Визначення і нагородження переможців Конкурсу

8.1. Визначення результатів Конкурсу здійснюється за умови участі учасників у всіх розділах програми:

- заочне оцінювання дослідницьких робіт;
- захист дослідницьких робіт.

8.2. Переможці Конкурсу визначаються журі в кожній номінації за кількістю набраних балів у всіх розділах програми Конкурсу. Визначається одне I місце, два II місця і три III місця.

8.3. Переможцями Конкурсу є учасники, які набрали найбільшу кількість балів.

- 8.4. У разі рівної кількості балів переможцем Конкурсу визначається учасник, який набрав більше балів за критерієм "системність і повнота розкриття теми".
- 8.2. Переможці Конкурсу нагороджуються дипломами відповідних ступенів.
- 8.3. Результати проведення Конкурсу затверджуються наказом ТОКТВ МАНУ.

IX. Фінансові умови

Витрати на організацію та проведення I етапу Конкурсу здійснюються за рахунок місцевих бюджетів або інших джерел фінансування відповідно до чинного законодавства України.

II етап Конкурсу проводиться за кошти ТОКТВ МАНУ в межах видатків, передбачених кошторисами, затвердженими в установленому порядку (оплата журі, оргкомітету, придбання канцтоварів). Витрати на проїзд учасників Конкурсу та керівників команд, харчування в дорозі та під час конкурсу – за кошти місцевих органів управління освітою.

Додаток 1
до положення про конкурс
дослідницьких робіт
для учнів 6-8 класів
№ 50
від «02» листопада 2023р.

ЗАЯВКА
на участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу
дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів _____ філії Тернопільського
обласного відділення Малої академії наук України
2022/2023 н.р.

З а/ п	Прізвище, ім'я, по батькові учасника конкурсу	Секція	Клас	Школа	Тема роботи	Науковий керівник (прізвище, ім'я, по батькові)	Адреса, телефон учасника
1.							
2.							
3.							

Голова оргкомітету _____ / _____
Голова журі _____ / _____
Директор навчального закладу _____ / _____

Додаток 2

до положення про конкурс
дослідницьких робіт
для учнів 6-8 класів

№ 50

від «02» листопада 2023р.

МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Мотиваційний лист - короткий (одна - дві сторінки) прозовий текст, який супроводжує дослідницький проєкт і відображає таке:

- причини, що спонукали автора до виконання дослідницького проєкту; особисті цінності;
- пояснює, що дослідник хоче змінити своїм проєктом;
- ким бачить себе в майбутньому.

Мотиваційний лист не є структурним елементом дослідницької роботи, але є документом, що входить до переліку обов'язкових документів, які подаються на кожен етап Конкурсу.

Мотиваційний лист повинен розкрити таке:

- як виникла ідея дослідження, що наштовхнуло на неї;
- які були етапи реалізації, хід дослідження (наприклад: спеціалізовані курси, прослухані за напрямом дослідження (у тому числі онлайн), літні школи, інші освітні/наукові заходи, листування з експертами, публічні заходи з відповідної тематики, які відвідував автор, поїздки, експедиції тощо);
- які труднощі постали перед дослідником у процесі роботи над проєктом.

Не допускається написання мотиваційних листів у віршованій формі, додавання малюнків, таблиць тощо.

Мотиваційний лист пишеться з нової сторінки в довільній формі, розпочинається звертанням до членів журі, завершується іменем, прізвищем і підписом автора.

Додаток 3

до положення про конкурс
дослідницьких робіт
для учнів 6-8 класів

№ 50

від «01» листопада 2023р.

ПРИКЛАДИ АНОТАЦІЙ

Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення Малої академії наук України

Грицишин Яна Дмитрівна; Тернопільське обласне комунальне територіальне відділення МАН України; Зборівська державна українська гімназія імені Романа Завадовича; 8 клас; м. Зборів; Тернопільська область

Науковий керівник: Столяр Оксана Борисівна, професор кафедри хімії та методики її навчання ТНПУ ім. В. Гнатюка, доктор біохімічних наук

Оцінка екологічної значимості гідроелектростанцій в Україні з використанням біомаркерів двостулкового молюска

Дослідницьку роботу присвячено оцінці екологічної значимості гідроелектростанцій (ГЕС) у басейні р. Дністер з використанням біомаркерів двостулкового молюска.

Досліджено біомаркери двостулкових молюсків *Unio tumidus* з двох ділянок (до і нижче дамби) ГЕС міні та мікропотужності. Визначено показники окисного стресу, нейротоксичності та стабільності мембран лізосом, обчислено морфометричні характеристики молюсків та визначено фізико-хімічні параметри води. здійснено статистичну обробку результатів.

Проаналізовано наукову літературу щодо біоіндикації стану малих водойм, у яких розглядаються стан забруднення природних водойм, їх біоіндикація, явище окисного стресу та біохімічні адаптації двостулкових молюсків до впливу умов існування.

Показано відмінності стану біомаркерів, що свідчать про реакцію на токсичність середовища у молюсків з резервуару мініГЕС, очевидно, в результаті малої течії води, акумуляції токсикантів та підвищеної температури, та про ознаки стресу у молюсків у ділянці мікроГЕС, що пояснюємо циклічними змінами наповнення русла. Доведено, що біомаркери чутливо визначають відмінності у стані індикаторного організму навіть у ділянках, розділених дамбою. Фізико-хімічні показники виявляють географічно зумовлені особливості ділянок двох ГЕС.

Ключові слова: двостулкові молюски, гідроелектростанція, біомаркери, окисний стрес, нейротоксичність, цитотокс.

Додаток 4

до положення про конкурс
дослідницьких робіт
для учнів 6-8 класів

№ 50

від «01» лютого 2023р.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПОСТЕРА

Постер – вертикально розміщений плакат формату А0 (120х90), збережений у форматі PDF (обсяг пам'яті не більше 3 МБ), що оформлюється українською мовою (крім секцій відділення мовознавства).

Постер повинен містити:

- зазначення територіального відділення;
- заголовок (назва проєкту, що співпадає з назвою дослідницької роботи);
- інформацію про автора (прізвище, ім'я, по батькові; повна назва закладу освіти; клас; населений пункт; прізвище, ім'я, по батькові та посада наукового керівника);
- короткий зміст проєкту (мета і завдання проєкту, матеріали та методи його виконання, об'єкт, предмет, результати й висновки).

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАН УКРАЇНИ		
Фото автора	Назва проєкту	
	Прізвище, ім'я, по батькові автора, клас, заклад освіти, населений пункт Науковий керівник: ПІП, посада, місце роботи	
Мета, завдання дослідження		Рисунок 1 Підпис рисунка
Об'єкт, предмет дослідження		
Діаграма Підпис діаграми	Матеріали, хід та методи дослідження	
Рисунок 2 Підпис рисунка	Результати та висновки	Фото Підпис фото

Рисунок 1. Приклад розміщення інформації на постері

Рекомендований розмір заголовка – не менше 100 пунктів типографських; розмір тексту – не менше 20 пунктів типографських, міжрядковий інтервал – 1,5. Рисунки мають бути чіткі, з підписами; умовні позначення на них мають бути розшифровані. Речення тексту слід робити короткими, конкретними, однозначними.